



Δελτίο τύπου

18.09.2018

Κατά τη χθεσινή ημέρα των εργασιών της 68^{ης} Συνόδου της Περιφερειακής Επιτροπής του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (Π.Ο.Υ.) για την Ευρώπη που πραγματοποιείται στη Ρώμη, ο Γενικός Γραμματέας Δημόσιας Υγείας κος Ιωάννης Μπασκόζος, έκανε σύντομη τοποθέτηση στο Υπουργικό Γεύμα με θέμα: «Μετανάστευση και υγεία - ιατρικές ομάδες έκτακτης ανάγκης στην ευρωπαϊκή περιφέρεια του Π.Ο.Υ.» παρουσία του Γενικού Δ/ντη του Π.Ο.Υ. Δρ Tedros Adhanom Ghebreyesus και της Περιφερειακής Διευθύντριας του Π.Ο.Υ. Ευρώπης Δρ.Zsuzsanna Jakab.

Ο κος Μπασκόζος αναφέρθηκε στον τρόπο που η Ελλάδα αντιμετωπίζει το κρίσιμο αυτό πρόβλημα της υγείας προσφύγων και μεταναστών, στις πρακτικές της καθολικής πρόσβασης, της πρόληψης των ασθενειών, στον εμβολιασμό και την επιδημιολογική επιτήρηση. Τόνισε την απόλυτη ανάγκη να πορευθούν οι ευρωπαϊκές χώρες με αλληλεγγύη και ανάληψη του μεριδίου ευθύνης που αντιστοιχεί στην κάθε μια.

Ο Γεν. Δ/ντης του Π.Ο.Υ αναφέρθηκε στην ανάγκη αντιμετώπισης των προσφύγων με τη λογική του ανθρωπισμού, της αλληλεγγύης και της ισότητας, με έμφαση στις πολιτικές ένταξης τους στον κοινωνικό ιστό. Εκφράστηκε με πολύ θετικό τρόπο για τις πρακτικές που ακολουθεί η Ελλάδα στην διαχείριση των αναγκών των πληθυσμών αυτών που βρίσκονται σε κίνδυνο με βάση αυτά που είδε και στην προ διμήνου επίσκεψη στη χώρα μας.

Η Περιφερειακή Διευθύντρια του Π.Ο.Υ. Ευρώπης επεσήμανε την αναγκαιότητα να υπερισχύσουν οι πολιτικές της αλληλεγγύης και της συνεργασίας ανάμεσα της χώρες της Ευρώπης με βασικό συστατικό την καθολική πρόσβαση στις υπηρεσίες υγείας και την προστασία της δημόσιας υγείας.

Η παρέμβαση του Γενικού Γραμματέα έχει ως ακολούθως:

« Είμαστε μάρτυρες της μεγαλύτερης μετακίνησης ανθρώπων στην πρόσφατη ιστορία μας. Τα τελευταία χρόνια ο κόσμος έχει υποστεί τεράστιες αλλαγές, συμπεριλαμβανομένων των μεγάλων πληθυσμιακών εισροών που έφεραν την Ελλάδα

στην πρώτη γραμμή αυτής της εντατικοποιημένης ροής προσφύγων, θέτοντας σε δοκιμασία την δυνατότητα ανταπόκρισης της χώρας σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης.

Το 2015 υπήρξε χαρακτηριστικό έτος για την Ελλάδα λόγω της άνευ προηγουμένου εισροής προσφύγων στο έδαφός της. Κάτι τέτοιο οδήγησε στην ανάληψη άμεσων δράσεων για την αντιμετώπιση των αναγκών αυτών των ανθρώπων και μάλιστα σε μια περίοδο που η οικονομία της χώρας ήταν ήδη πολύ επιβαρυνμένη.

Έως τον Σεπτέμβριο του 2018 ο αριθμός των προσφύγων και των μεταναστών που παραμένουν στην Ελλάδα ανήλθε σε πάνω από 58.000 άτομα. Από αυτούς 17.787 διαμένουν σε ηπειρωτικούς καταυλισμούς και 21.325 σε διαμερίσματα και άλλες εγκαταστάσεις τόσο στην ηπειρωτική χώρα όσο και στα νησιά (19.935 και 1.390 αντίστοιχα) Περίπου 19.000 διαμένουν στα νησιά του βορειοανατολικού Αιγαίου και την Κρήτη. Η Ελλάδα είναι το κυριότερο σημείο εισόδου για τους πρόσφυγες που διασχίζουν τη Μεσόγειο στο ταξίδι τους για την Ευρώπη. Σύμφωνα με την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες από τον Ιανουάριο του 2018 αφίχθησαν 21.326 άνθρωποι στα νησιά του Αιγαίου. Για παράδειγμα στις 13 Σεπτεμβρίου αφίχθησαν 171 άτομα. Και οι ροές συνεχίζονται ασταμάτητα, χθες 396 (από τους οποίους 184 παιδιά) μπήκαν στη Λέσβο-Σάμο-Χίο.

Η Ελλάδα έχει δεσμευτεί εδώ και καιρό να αντιμετωπίσει τις ανισότητες στον τομέα της υγείας, να υποστηρίξει την ολοκλήρωση, την ισότιμη πρόσβαση και την προαγωγή της υγείας για όλους, διασφαλίζοντας έτσι τη διαθεσιμότητα και την προσβασιμότητα, σε βασικές και ποιοτικές υγειονομικές υπηρεσίες σύμφωνα με τις προτεραιότητες και τις κατευθυντήριες οδηγίες του Π.Ο.Υ. για την προώθηση της υγείας των προσφύγων και των μεταναστών.

Το ζήτημα της υποδοχής και της υγειονομικής περίθαλψης των προσφύγων αντιμετωπίστηκε από την Ελληνική Κυβέρνηση σύμφωνα με τις ακόλουθες αρχές:

1. Με σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, των διεθνών συνθηκών, του θεμελιώδους ανθρωπίνου δικαιώματος στην υγεία και της αρχής του ΠΟΥ: «Να μην μένει κανείς πίσω».

2. Με οδηγό σημείο το ότι η δημόσια υγεία αποτελεί προτεραιότητα και για το λόγο αυτό καμία ομάδα πληθυσμού δεν πρέπει να παραμείνει εκτός του συστήματος υγείας, προκειμένου να προστατευθεί αποτελεσματικά η υγεία των μετακινούμενων πληθυσμών καθώς και η δημόσια υγεία από απειλές.

Ως βασικά εμπόδια και προκλήσεις θα πρέπει να αναφερθούν:

α) οι συνθήκες διαβίωσης και ο υπερπληθυσμός στα νησιά

β) η έλλειψη επαρκούς αριθμού διαπολιτισμικών μεσολαβητών για την υγεία και

γ) η «κόπωση» του δημόσιου συστήματος υγείας και των λειτουργών του, λόγω της προϋπάρχουσας κατάστασης δημοσιονομικής κρίσης στη χώρα μας.

Σύμφωνα με την νομοθεσία και σύμφωνα με το άρθρο 33 του νόμου 4368/2016, η ελεύθερη πρόσβαση ισχύει στις δημόσιες υπηρεσίες υγείας για ανασφάλιστες και ευάλωτες κοινωνικές ομάδες πληθυσμού, όπως οι πρόσφυγες και οι αιτούντες άσυλο και τα μέλη των οικογενειών τους. Παρά τις πρακτικές λεπτομέρειες που ενδέχεται να επηρεάσουν το θέμα του αριθμού κοινωνικής ασφάλισης (ΑΜΚΑ), η ελληνική κυβέρνηση σήμερα επιτρέπει την πρόσβαση σε όλες τις υπηρεσίες του Ε.Σ.Υ. με βάση τις προτεραιότητες που έχουν τεθεί για την προώθηση μιας ολοκληρωμένης πολιτικής για την υγεία.

Η διαχείριση της ευπάθειας και η παροχή βοήθειας σε ειδικές ανάγκες υγείας έχει επίσης μεγάλη σημασία, καθώς η ζωή σε καταυλισμούς μπορεί να εμποδίσει τους ανθρώπους να αντιμετωπίσουν σωματικές αναπηρίες και χρόνιες ασθένειες, αλλά και ψυχολογικές διαταραχές που συνδέονται με τη διαδικασία μετανάστευσης».

Η διασφάλιση της Δημόσιας Υγείας τόσο για τους πρόσφυγες και μετανάστες όσο και για τον πληθυσμό υποδοχής υπήρξε ένας από τους πυλώνες της πολιτικής μας και υλοποιήθηκε από το Ελληνικό Κέντρο Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων (ΚΕΕΛΠΝΟ), μέσω του προγράμματος PHILOS που χρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με στόχο την ευημερία των προσφύγων.

Βασικά στοιχεία από την εφαρμογή του προγράμματος ήταν η παροχή υπηρεσιών πρωτοβάθμιας ιατρικής φροντίδας στους πρόσφυγες και η άμεση ενίσχυση των δομών του συστήματος δημόσιας υγείας (μονάδες πρωτοβάθμιας φροντίδας, και νοσοκομεία), ιδίως σε απομακρυσμένες περιοχές και τα νησιά του βορειοανατολικού Αιγαίου.

Συντονίσαμε από το 2016 έως τώρα, ένα σχέδιο ανοσοποίησης των παιδιών τόσο μόλις φθάνουν στη χώρα μας όσο και προκειμένου να φοιτήσουν στα σχολεία. Τα πρωτόκολλα ευαλωτότητας σχεδιάστηκαν και υλοποιήθηκαν για να εντοπίσουν και να υποστηρίξουν πιθανά θύματα, να παρέχουν θεραπεία και φροντίδα σε όσους έχουν ανάγκη.

Η επιδημιολογική επιτήρηση λειτουργεί στη σημερινή της μορφή από τον Μάιο του 2016 σε σημεία φροντίδας προσφύγων και συνίσταται στην καθημερινή συλλογή επιδημιολογικών δεδομένων για συγκεκριμένα σύνδρομα / υγειονομικές συνθήκες που είναι σημαντικές από την άποψη της δημόσιας υγείας. Παρά την υπερβολική ροή προσφύγων η Ελλάδα, κατάφερε να διατηρήσει τη διεύθυνση των μεταδοτικών ασθενειών περιορισμένη, λόγω της συνεπούς επιτήρησης, αποτρέποντας έτσι φαινόμενα όπως η έκρηξη της επιδημίας ιλαράς που δεν επεκτάθηκε στους προσφυγικούς πληθυσμούς.

Το Πρόγραμμα Philos εισέρχεται αυτή τη στιγμή στη δεύτερη φάση της εφαρμογής του, όπου έχει ενσωματωθεί μια σειρά ακόμη πιο αποτελεσματικών δράσεων.

Παρά ταύτα, η διαχείριση του προσφυγικού πληθυσμού απαιτεί μια πολυτομεακή προσέγγιση με στόχο, κυρίως, την ένταξη των ανθρώπων στην κοινωνία των χωρών υποδοχής τους και τη δυνατότητα τους σε μια ζωή εκτός του περιορισμού ενός

καταυλισμού. Επίσης, είναι αναγκαίο να υποστηρίξει και να διευκολύνει τις διαδικασίες μετεγκατάστασης και όταν είναι απαραίτητο, να βοηθήσει την εθελοντική επιστροφή και επανένταξη των προσφύγων και μεταναστών. Το Υπουργείο Υγείας συνεργάζεται στενά με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς και το υγειονομικό προσωπικό για να διασφαλίσει ότι οι προκλήσεις του πληθυσμού των προσφύγων στον τομέα της υγείας παρακολουθούνται και αντιμετωπίζονται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Η Ελλάδα έχει μια νομική, αλλά κυρίως, ηθική υποχρέωση να βοηθήσει όσους έχουν ανάγκη. Είμαστε αποφασισμένοι να το πράξουμε για να ανακουφίσουμε τα προβλήματα υγείας και τα ψυχοκοινωνικά προβλήματα των προσφύγων.

Ταυτόχρονα όμως πιστεύουμε ακράδαντα ότι οι ευρωπαϊκές χώρες πρέπει να προωθήσουν την αλληλεγγύη σε μεγαλύτερο βαθμό και να μοιραστούν την ευθύνη. Διαφορετικά, τα πράγματα θα είναι πολύ δύσκολα και επικίνδυνα. Είτε θα υπάρξει αλληλεγγύη και σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, είτε θα επικρατήσουν λογικές κλειστών συνόρων, ρατσισμού και ξενοφοβίας που θα διαλύσουν τον ευρωπαϊκό ιστό».